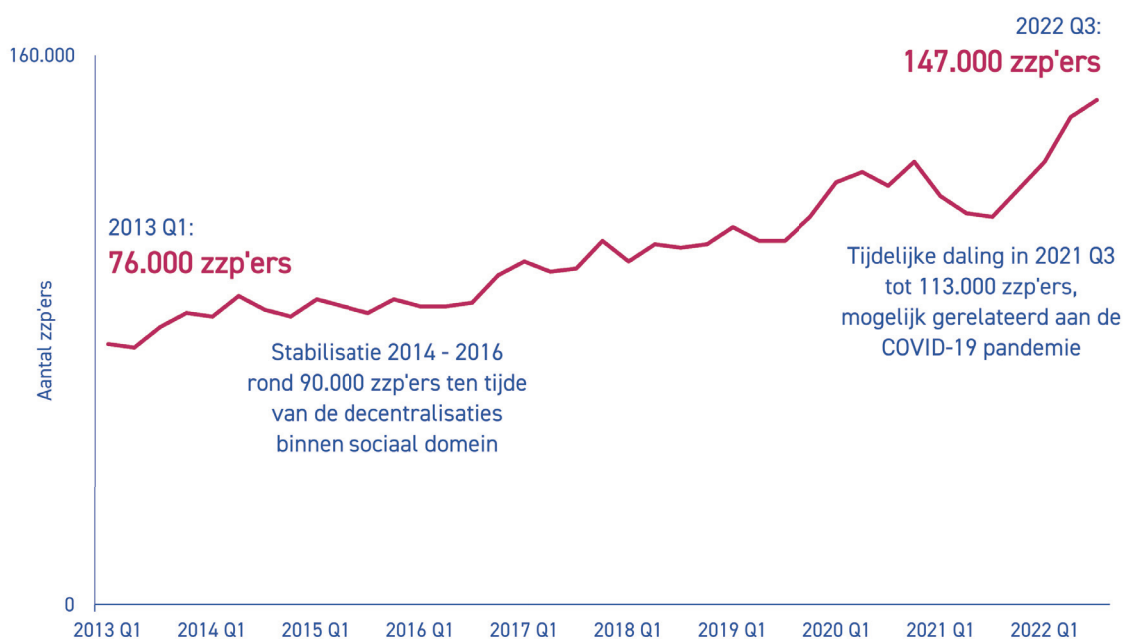

Zzp'ers binnen Zorg en Welzijn in de regio van ZWconnect

De coronacrisis heeft laten zien hoe noodzakelijk de flexibele inzet van personeel kan zijn. Toch zit de sector Zorg en Welzijn omhoog met het vraagstuk rondom zzp'ers. Dit onder andere vanwege niet altijd evenredige verdeling van avond-, nacht- en weekenddiensten (ANW) tussen werknemers en zzp'ers en minder kennis en betrokkenheid van zzp'ers bij de zorgorganisatie en -netwerken. In het Integraal Zorg Akkoord van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en betrokken partijen van september jongstleden zijn doelstellingen geformuleerd omtrent een eerlijke en heldere verdeling van verantwoordelijkheden rondom ANW-diensten, scholing en beloning¹.

De laatste cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tonen een landelijke stijging van het aantal zzp'ers in zorg- en welzijnsberoepen, met recent een dip in 2021 (zie figuur 1)². Maar wat is eigenlijk de situatie in onze regio? In dit artikel presenteren we een aantal kerncijfers over de omvang en trends van inzet van zelfstandigen in de arbeidsmarktregio's van ZWconnect: Haaglanden, Nieuwe Waterweg Noord en Rijn Gouwe.

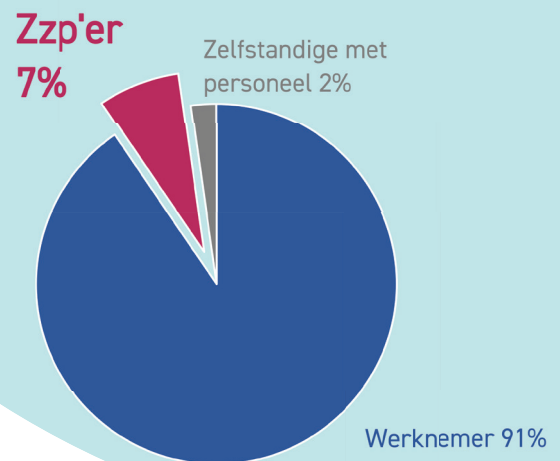
Ontwikkeling zzp'ers in zorg en welzijn beroepen in Nederland:
Bijna een verdubbeling van 2013 tot 2022

Aandeel zzp'ers regio ZWconnect

In figuur 2 is het aandeel van zzp'ers naar andere 'posities' in de werkring van Zorg en Welzijn in onze regio weergegeven. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen werknemer, zzp'er en zelfstandige met personeel. In 2021 waren er in totaal rond de 13.000 zzp'ers in de arbeidsmarktregio's van ZWconnect werkzaam. Dit is 7 procent van het totaal aantal mensen dat in Zorg en Welzijn werkzaam is. Dit percentage is gelijk aan het gemiddelde voor de sector in Nederland als geheel. Het aandeel zzp'ers in de totale economie is echter rond de 12 procent, zowel in onze regio als in Nederland. In de sector Zorg en Welzijn zijn dus – gemiddeld genomen over alle beroepsgroepen – relatief minder vaak mensen werkzaam als zzp'er.

Aandeel zzp'ers in Zorg en Welzijn in de regio ZWconnect (2021):
7 op de 100 werkzame personen is zzp'er

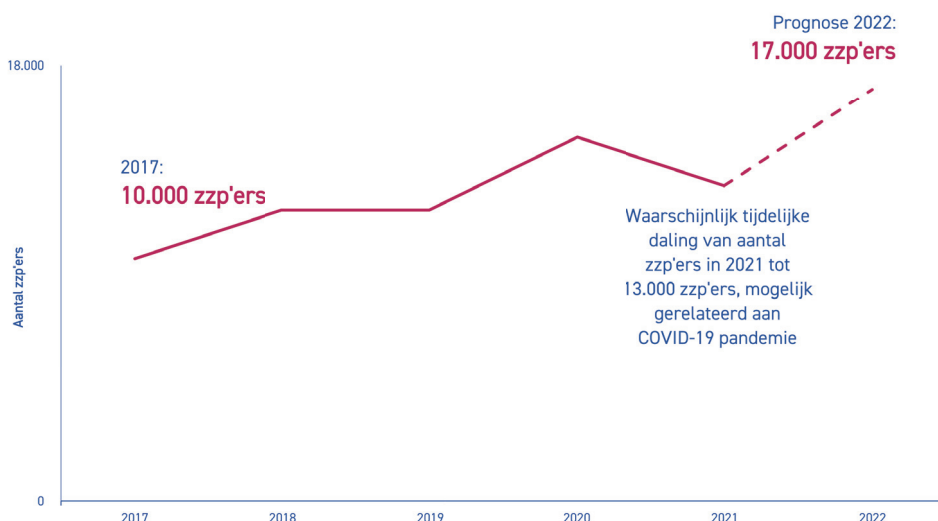

Figuur 2
Bron: CBS/AZW Statline
bewerkt door ZWconnect

Ontwikkeling zzp'ers regio ZWconnect

In figuur 3 wordt de ontwikkeling van de regionale inzet van zzp'ers in Zorg en Welzijn in onze regio weergegeven. De geprognostiseerde inzet van zzp'ers eind 2022 is gebaseerd op de landelijke stijging van het aantal zzp'ers in zorg- en welzijnsberoepen van het derde kwartaal 2022 ten opzichte van het derde kwartaal 2021.

Ontwikkeling zzp'ers in Zorg en Welzijn in de regio ZWconnect:
Waarschijnlijke stijging zzp'ers van 70 procent tussen 2017 en 2022

Figuur 3
Bron: CBS/AZW Statline
bewerkt door ZWconnect

Het aantal zzp'ers werkzaam in Zorg en Welzijn is tussen 2017 en 2020 geleidelijk gestegen. Na 2020 treedt er weer een daling op. Als onze regio zich op dezelfde manier ontwikkelt als landelijk (zie figuur 1 voor landelijke ontwikkeling), dan lijkt het erop dat deze daling tijdelijk is en verband houdt met de COVID-19 pandemie. In combinatie met de geluiden van werkgevers, zorgverzekeraars³ en het onderwijs, waaruit opgemaakt kan worden dat veel studenten willen starten als zzp'er, ligt het voor de hand dat er in 2021 sprake is van een tijdelijke daling. De cijfers in 2022 zullen dan weer een stijging laten zien van het aantal werkzame zzp'ers in Zorg en Welzijn.

Motieven uitstroom naar zzp-schap

Voor de motieven waarom medewerkers kiezen voor het zzp-schap kunnen we de resultaten raadplegen van het landelijk uitstroomonderzoek, waarin alle regionale werkgeversorganisaties (waaronder ZWconnect) participeren. Dit onderzoek geeft werkgevers meer inzichten in de vertrekredenen van hun medewerkers. In deze specifieke analyse hebben we gekeken waarom medewerkers kiezen voor het zzp-schap⁴. Hieruit komen de volgende punten naar voren:

1. Werknemers die voor het zzp-schap kiezen hebben over het algemeen meer werkervaring en zijn vaker veertig jaar of ouder, ten opzichte van de werknemers die in loondienst bij een andere werkgever willen gaan werken.
2. Werknemers die voor het zzp-schap kiezen doen dat om eigen regie en betere keuzemogelijkheden te hebben. Betere arbeidsvoorwaarden (salaris et cetera) staan op de tweede plek.
3. Er is wat betreft werkomstandigheden nauwelijks verschil tussen de toekomstige zzp'ers en werknemers die naar een andere werkgever gaan: beide groepen ervaren een tekort aan tijd voor de werkzaamheden en vinden het salaris niet toereikend.

ZWconnect: voorkomen van de overstap door goed werkgeverschap

Bij ZWconnect stellen we dat de medewerker centraal staat om de uitstroom naar zzp-schap te voorkomen. Wat beweegt de medewerker, heeft hij/zij voldoende zeggenschap, professionele autonomie en plezier in het werk en wordt hij/zij voldoende ondersteund en gewaardeerd? Zo willen we er samen voor zorgen dat niemand de sector Zorg en Welzijn verlaat tenzij dit niet te voorkomen is. Uitstroom naar zzp-schap is zowel voor de werkgever als de werknemer zeker niet altijd de beste keuze. ZWconnect werkt samen met werkgevers om het behoud van medewerkers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door het aanreiken van tools, projecten en best practices⁵. ZWconnect stimuleert werkgevers daarnaast om het gesprek met de individuele medewerker aan te gaan, met als resultaat dat zij gezond, vitaal en gelukkig aan het werk blijven. Het project Sterk in je werk⁶ is hier een voorbeeld van. Hierbij krijgen werknemers coachgesprekken aangeboden waarmee ze zelf stappen zetten om hun werkgeeluk te vergroten.

In onze regio zijn voorbeelden te vinden van zorgorganisaties die innovatief omgaan met de inzet van zzp'ers en vaste werknemers, zoals Libertas Leiden. Die zorginstelling is gestopt met de inhuur van externen en investeert de 'winst' in een toelage voor de eigen medewerkers ten behoeve van behoud⁷. ZorgScala, een vereniging van twaalf VVT-instellingen in Den Haag, kiest in samenwerking met ZWconnect juist voor het oprichten van een gemeenschappelijke zzp-pool (Haaglanden Flexit).

Samenvatting

Het aandeel van zzp'ers in Zorg en Welzijn in onze regio is met 7 procent op hetzelfde niveau als in Nederland. Wat betreft motieven naar uitstroom blijkt dat vooral ervaren werknemers ouder dan 40 jaar voor het zzp-schap kiezen. Dit doen zij om meer eigen regie en betere keuzemogelijkheden te hebben.

ZWconnect zet in op het thema 'duurzame inzetbaarheid' om vertrek naar zzp-schap waar mogelijk te voorkomen door het aanreiken van tools, projecten en best practices. Hierbij worden werkgevers gestimuleerd om het gesprek met de individuele medewerker aan te gaan, met als resultaat dat zij gezond, vitaal en gelukkig aan het werk kunnen en blijven. Werkgevers en zzp'ers worden verder bewust gemaakt van de risico's van de inzet.

Meer informatie?

Marlies Rosenbrand
senior projectleider ZWconnect
marlies@zw-connect.nl

¹Geformuleerde doelstelling binnen het Integraal ZorgAkkoord (Ministerie VWS e.a., Integraal Zorg Akkoord - Samen werken aan gezonde zorg, 2022) luidt "Binnen alle branches in zorg en welzijn zijn per 1-1-2024 werkafspraken gemaakt waarin de verantwoordelijkheden tussen medewerkers in loondienst en zzp'ers helder en eerlijk verdeeld zijn, o.a. rondom ANW-diensten, scholing en beloning."

²CBS, 2022, [Aantal zzp'ers gegroeid naar 1,2 miljoen in derde kwartaal van 2022](#).

³Skipr, Zorgverzekeraars willen stop op groei zzp'ers in de zorg, 8 juli 2022. Zorgverzekeraars Nederland, ZN-brief commissiedebat Arbeidsmarkt in de zorg, (FS-22-309), 1 juli 2022

⁴Landelijk uitstroombonderzoek: [Verdieping uitstroombonderzoek 2021: Van werknemer naar zzp'er, 2021](#).

⁵ZWconnect, 2023, [project Werkvermogen](#).

⁶ZWconnect, 2023, [project Sterk in je werk](#).

⁷Leidschdagblad, 28-09-2022, [Interview met Benjamin Martens - Radicaal vernieuwend personeelsbeleid](#).